

Mezőgazdaság és biodiverzitás

Mezőgazdaság és biodiverzitás – ezzel a címmel szervezett kollokviumot az [Association Agriculture Écologiquement Intensive](#) (AEI, ökológiailag intenzív mezőgazdaság egyesülete), az [Institut de l'Agriculture Durable](#) (IAD, a fenntartható mezőgazdaság intézete) és a FOP, azaz a francia olaj- és fehérjenövény-termelők országos szövetsége a Szenátusban.

Az IAD egy négy szakosztályból álló, négy évvel ezelőtt alapított szervezet, aminek elsődleges célja a fenntartható mezőgazdaság térhódításában érdekelt kutatók, termelők közötti tapasztalatcserét elősegítse. Az IAD feladatának tartja az új KAP-pal kapcsolatos tárgyalások, egyeztetések előmozdítását is, különös tekintettel annak zöldítéssel kapcsolatos fejezetére. Az IRD szerint ugyanis a jövő versenyképes, ugyanakkor a jelenleginél többet és azt környezetet óvó módon termelő mezőgazdaságában elsődleges szerepe van a biológiai sokféleség megőrzésének, nem csak a táblán belül, de azon kívül is. Ehhez saját tapasztalataik szerint szakítani kell számos megbízható, évszázadok alatt kialakult termelési móddal, és át kell térni olyan agrotechnikai rendszerekre, amiket idáig inkább csak kísérleti jelleggel alkalmaztunk, de semmiképpen sem voltak általánosak – mint pl. a szántás nélküli termesztés, ami a szénmérleg, a biológiai sokféleség és sok más szempont alapján egyaránt perspektivikus lehet – mondta Christian Rousseau, az IFD részéről. Vetésforgó, talajtakarás, a talajmunkák minimális szinte csökkentése – szerinte ezek azok a fő elemek azon innovatív agrotechnikai eljárásokban, amikkel a fenntartható gazdálkodást leginkább támogatni lehet, ezeken keresztül növelhető a gazdálkodás eredményességét is javító biodiverzitás, a vízbázis minősége, növelhető a raktározott, megkötött szén mennyisége, és mindezekkel együtt növelhetők a hozamok.

A hozzászólók – köztük gazdálkodók, így Gérard Tubery (FOP) - egyöntetűen azt emelték ki, hogy a mezőgazdasági termelés és a biológiai sokféleség egymástól elválaszthatatlan tényezők, ahol a minél diverzifikáltabb, egyben okszerűen folytatott mezőgazdaság egyértelműen növeli a biodiverzitást, ami pozitív visszacsatolással bír a gazdálkodás eredményességére. Természetszerűen szóba került az agroerdészet kérdése is Sylvie Monnier (Mission Haies, Union Régionale des Forêts d'Auvergne) által, ami az utóbbi években egyre inkább előtérbe kerül Franciaországban. Ennek ellenére azt a sajnálatos tényt kell egyelőre látni – mondta, hogy KAP még mindig nem veszi eléggé figyelembe ezt a területet, és a gazdaságok területén található fák, erdősávok még mindig „problémát” jelentenek. Ennek megváltoztatása azért is nagyon fontos lenne, mert a parcellákat megtörő vagy valamilyen mértékben benépesítő fák ökológiai haszna egyértelmű, térhódításukat kellene ösztönözni, nem pedig a kivágásukat.

A jelenlegi folyamatok egyre inkább azt mutatják, mondta Christian Rousseau, hogy már a közeljövőben arra kell számítani, hogy nőni fog az állattartás jelentősége, mégpedig agronómiai okokra visszavezethetően – ez pedig a szerves trágya-igény növekedése. Ahogy nem csak egyszerűen agronómiailag hasznos, de a méztermelés szempontjából is előrelépés a kiváló méhlegelőt adó fajokkal végzett talajtakarás az ugaron álló parcellák esetében, amit a gazdálkodók maguk is elismernek. Mindenképpen széles körű szemléletváltásra van szükség, mivel csak így lehet a Bizottság által tervezett zöldítési terveket „jó szívvel” elfogadni és alkalmazni – fejtette ki a France Nature Environnement¹ részéről Lionel Vilain, szerinte pl. a 7%-os területi elvárás nem vállalható, sőt előnyös is lenne annak megvalósítása úgy

---

¹ Militáns ökológiai szervezet, ami néhány évvel ezelőtt kimondottan a tavaszi nemzetközi mezőgazdasági kiállítás (SIA) alatt indította el agresszív, általános vélemények szerint a gazdálkodókat a társadalom szemében lejárató kampányát a konvencionális mezőgazdaság ellen.

agronómiai, mint társadalom-jóléti szempontból. Michel Rousseau (IAD) szerint viszont teljességgel vállalhatatlan 7%-nyi termőterület termelésből való kivonása egy olyan globális helyzetben, amikor egymilliárd ember éheznek, és 2050-re 9 milliárd embert kell élelemmel ellátni. A maguk részéről elfogadható kompromisszum lenne az, hogy ezen a felületen ökológiai szempontból hatékony kultúrákat (pl. pillangósokat) termesszenek. Gérard Tubery (FOP) szerint elsősorban az innovációra és az innovatív agronómiai eljárások alkalmazására kell koncentrálni, azokra, amik a biodiverzitást is támogatják, de egyben növelik a termelékenységet és a gazdák jövedelmét is – ez utóbbi az a tényező, amin keresztül a gazdákat a legkönnyebben meg lehet nyerni „az ügynek”.

Jean Bizet szenátor (Manche megye) szerint a 21. században nem lehet átlépni a környezetvédelem kérdésein, és erre a kihívásra leginkább az innováció minél szélesebb körű alkalmazásával lehet választ adni. Nem csak a konkrét környezetvédelmi eljárások és az ökológiailag hatékony gazdálkodásra magára célzott ezzel, hanem az olyan egyéb tényezőkre is, amikkel a gazdák mindennapjait lehet könnyebbé tenni – mint például az adminisztrációs terhek csökkentésével, ezeknek az elektronika és az informatika vívmányaival való egyszerűsítésével. Bernard Chevassus-au-Louis, a francia természettudományi múzeum ([MNHN](#)) volt elnöke is azt húzta alá, hogy a biodiverzitásba való befektetés a jövőbe történő befektetést jelenti, de ennek természetszerűen megvannak a sajátos feltételei, ahol nagyon sok függ az innováció eredményeinek intelligens alkalmazásától.

Piere Bascou (DG Agri) a Bizottság képviselőjében arra helyezte a hangsúlyt, hogy a zöldítési javaslatokkal a Bizottság a természeti erőforrások egyre gyorsuló degradációjának próbál gátat vetni. és egyben szeretné biztosítani az uniós mezőgazdaság hosszú távú, fenntartható jövőjét – ebben pedig a környezetvédelem megkerülhetetlen elem. Bernard Cressens (WWF) azt elemelte, hogy a világ előtt álló kihívások fényében a KAP egy olyan politikát jelent, amit mindenképpen támogatniuk kell, de ezzel együtt továbbra is küzdeni kell azért, hogy a kémiai anyagokkal támogatott intenzív mezőgazdaságot fölváltsa az ökológiailag vállalható, a biodiverzitást védő termelési forma, az „ökológiailag intenzív mezőgazdaság”. Cressens szerint újra föl kell fedezni a mezőgazdasági termelés gyökereit, azokat az ismereteket, amiknek a megelőző gazdálkodói generációk birtokában voltak, de a legutolsó évtizedek gazdálkodói a gépesítés és a vegyszeres növényvédelem csábításának engedve elfelejtettek – mint például az erdősávok telepítésének okát, hasznát.

Odette Herviaux, Morbihan megye szenátor-asszonya szerint a versenyképesség tagadhatatlanul az egyik legfontosabb és támogatandó szempont a mezőgazdaságnál, de egyáltalán nem mindegy, hogy azt milyen nézőpontból vizsgáljuk, abban messzemenően szerepet kell kapniuk a társadalmi elvárások, kihívások érvényesítésének is. Ez azonban nem járhat azzal, hogy a gazdálkodók jövedelmi helyzete romoljon, ők fizessék meg a társadalom érdekében végzett beavatkozásokat, ennek azonban mindenképpen vannak költségvetési kihatásai is, amit kezelni kell.

A kollokvium zárszavában Xavier Beulin, az FNSEA elnöke arra helyezte a hangsúlyt, hogy a fenntartható mezőgazdasággal és ezen belül a biodiverzitással kapcsolatosan elsősorban európai összefogásra van szükség. Hozzátette, az egyeztetéseket és a megvalósítást országos szinten is nagyon komplikálttá teszi, hogy nem néhány nagy céggel, hanem közvetve vagy közvetlenül 11 millió francia polgárral kell egyeztetni. Mint mondta, lehet hozni általános érvényű döntéseket, de a megvalósítás elsősorban helyi szinten történik, és egyáltalán nem mindegy - legyen szó brüsszeli döntésről vagy a „Grenelle de l’environnement” nemzeti környezetvédelmi törvénycsomagok intézkedéseinek végrehajtásáról -, hogy az helyi szinten milyen reakciókat vált ki. Beulin kifejtette, az innovációs eredmények alkalmazásának

nagyon nagy szerepe van, az ismeretterjesztés fogalma pedig minden kétséget kizárólag aktuálisabb, mint valaha.

Megjegyezte azonban azt is, hogy a KAP nem lehet a mezőgazdasági környezetvédelem „alfája és omegája”, a kérdést ennél sokkal árnyaltabban kell megközelíteni, és nem szabad az egyes szereplőket egymással szembeállítani, ahogy a környezetvédelmet és a termelékenységét sem szabad egymást kizáró fogalmakként kezelni. Elengedhetetlen a bizalom minden szinten és minden szereplő között, nem csak a különböző tárgyalások, egyeztetések során, de a megvalósítás, a mindennapok során is.

Somogyi Norbert mezőgazdasági és TÉT-attasé, Párizs